

44. Odkrywamy tajemnice zdrowia – podsumowanie działu 5

Cel ogólny

Utrwalenie i uzupełnienie wiadomości o chorobach człowieka, higienie i zasadach bezpieczeństwa.

Uwagi do realizacji zajęć

Uczniowie przygotowują się do turnieju, powtarzając omawiany na lekcjach materiał z działu 5.

Przebieg zajęć

Faza realizacyjna

Nauczyciel zaprasza uczniów do udziału w grze *Primus inter pares* (łac. „Pierwszy wśród równych sobie”). Omawia zasady gry.

Zasady gry

1. Turniej składa się z eliminacji i czterech etapów, podczas których uczestnicy wykonują polecenia z różnych kategorii: polecenia ustne, polecenia związane z ilustracją, słowa z rozsypanki, pytania związane z oglądanym fragmentem filmu.
2. Wszystkie etapy turnieju są rozgrywane według zasady: kto pierwszy, ten lepszy. Uczeń, który pierwszy zgłosi gotowość do odpowiedzi, uzyskuje przywilej jej udzielenia. Jeśli odpowiedź jest poprawna, uzyskuje punkt. Jeśli odpowiedź jest błędna, głos uzyskuje osoba, która podniosła rękę jako druga.
3. Udzielane odpowiedzi powinny być poprawne, krótkie i rzeczowe.

Etap eliminacji

1. Do gry przystępuje dwunastu uczestników wyłonionych w drodze eliminacji ze wszystkich uczniów klasy. Są to uczniowie, którzy jako pierwsi poprawnie rozwiązali na kartkach pięć krótkich zadań testowych (załącznik 1). Odpowiedzi do zadań: 1–C, 2–D, 3–C, 4–B, 5–A.

Etap poleceń ustnych

1. Prowadzący zadaje kolejno pytania (załącznik 2). Każdy z uczestników gry może zgłaszać gotowość do odpowiedzi przez podniesienie ręki.
2. Czas do namysłu oraz rozpoczęcia odpowiedzi wynosi 3 s.

3. Ósmioro uczniów z największą liczbą poprawnych odpowiedzi przechodzi dalej.
4. Jeśli są uczniowie zajmujący *ex aequo* ósme miejsce lub mniej niż ósmioro uczniów udzieliło poprawnych odpowiedzi, prowadzący daje dodatkowe polecenia (załącznik 3).

Etap pytań związanych z ilustracją

1. Prowadzący, za pomocą projektora multimedialnego, pokazuje kolejno osiem slajdów z ilustracjami i odnoszącymi się do nich pytaniami (załącznik 4, do pobrania na stronie www.dlanauczyciela.pl).
2. Czwororo uczniów z największą liczbą poprawnych odpowiedzi przechodzi dalej.
3. Jeśli są uczniowie zajmujący *ex aequo* czwarte miejsce, otrzymują dodatkowe polecenie (załącznik 3).

Etap układania słów z rozsypanki

1. Prowadzący, za pomocą projektora multimedialnego, pokazuje kolejno trzy rozsypanki literowe (załącznik 5, do pobrania na stronie www.dlanauczyciela.pl). Zadaniem uczniów jest jak najszybsze ułożenie haseł – ZDROWIE, SZCZEPIONKA, ASERTYWNOŚĆ.
2. Dwoje uczniów z największą liczbą poprawnych odpowiedzi przechodzi dalej.
3. Jeśli są uczniowie zajmujący *ex aequo* drugie miejsce, otrzymują dodatkowe polecenie (załącznik 3).

Etap pytań związanych z filmem – finał

1. Prowadzący, za pomocą projektora multimedialnego, pokazuje fragment filmu „Zwalczanie chorób” (0:00–0:55) i zadaje związane z nim kolejno trzy pytania (załącznik 6, do pobrania na stronie www.dlanauczyciela.pl).
2. Uczeń z największą liczbą poprawnych odpowiedzi wygrywa turniej, uzyskuje tytuł *Primus inter pares* i otrzymuje dyplom (załącznik 7, do pobrania na stronie www.dlanauczyciela.pl).

Faza podsumowująca

1. Nauczyciel podsumowuje wyniki gry.
2. Nauczyciel dokonuje ewaluacji zajęć.

Etap eliminacji**Załącznik 1**

- 1. Podstawę piramidy żywienia i aktywności fizycznej stanowią**
 - A. warzywa i owoce.
 - B. pieczywo i kasze.
 - C. mięso i ryby.
 - D. ćwiczenia fizyczne.

- 2. Do chorób wywoływanych przez bakterie należy**
 - A. grypa.
 - B. grzybica.
 - C. wścieklizna.
 - D. salmonelloza.

- 3. Oparzone miejsce trzeba natychmiast**
 - A. zakleić plastrem.
 - B. zawinąć bandażem.
 - C. schłodzić zimną wodą.
 - D. owinać czystą chusteczką.

- 4. Aby przeciwdziałać próchnicy, należy**
 - A. pielęgnować paznokcie.
 - B. dbać o higienę jamy ustnej.
 - C. regularnie myć całe ciało.
 - D. zmieniać bieliznę osobistą.

- 5. Numer europejskiego telefonu alarmowego to**
 - A. 112.
 - B. 997.
 - C. 998.
 - D. 999.

Etap poleceń ustnych

1. Na czym polega prawidłowe odżywianie się?
2. Wymień co najmniej pięć składników pokarmowych.
3. Jakie są skutki spożywania nadmiaru cukrów i tłuszczów zwierzęcych?
4. Co pokazuje piramida zdrowego żywienia i aktywności fizycznej?
5. Jak należy odpocząć po odrabianiu lekcji? Podaj dwa przykłady.
6. Wymień trzy zasady bezpiecznej zabawy na świeżym powietrzu.
7. Podaj trzy drogi wnikania drobnoustrojów chorobotwórczych do organizmu.
8. Podaj jeden przykład pasożyta zewnętrznego i jeden – pasożyta wewnętrznego.
9. W jaki sposób dochodzi do zarażenia tasiemcem?
10. Podaj przykład choroby przenoszonej drogą oddechową.
11. Wymień trzy działania, które ograniczają przenoszenie chorób drogą oddechową.
12. Podaj przykład choroby przenoszonej drogą pokarmową.

Polecenia dodatkowe

1. Wymień co najmniej pięć zasad zdrowego stylu życia.
2. Dlaczego barszcz Sosnowskiego jest jedną z najniebezpieczniejszych roślin?
3. Jakie są skutki niedoboru witaminy A?
4. Wyjaśnij, czym są szczepionki.
5. Wyjaśnij, dlaczego kleszcze to niebezpieczne zwierzęta?
6. Jakie są skutki niewystarczającego spożywania białek przez dzieci i młodzież?

Załącznik 2

13. Wymień trzy działania, które ograniczają przenoszenie chorób drogą pokarmową.
14. Podaj przykład choroby, którą można się zarazić przez uszkodzoną skórę.
15. Wymień trzy działania, które pozwalają uniknąć chorób przenoszonych przez uszkodzoną skórę.
16. Wyjaśnij, jak powinna się zachować osoba, którą burza zaskoczy na łące.
17. Wymień nazwy trzech zwierząt, które atakują żądlem.
18. Opisz, co należy zrobić w przypadku użądlenia przez osę.
19. Opisz, co należy zrobić w przypadku zatrucia grzybami.
20. Podaj przykład rośliny trującej, którą możemy spotkać poza domem.
21. Opisz, co należy zrobić w przypadku połknięcia środków czystości.
22. Wyjaśnij, czym jest uzależnienie.
23. Wymień co najmniej trzy skutki picia alkoholu.
24. Wymień co najmniej trzy skutki palenia tytoniu.

Załącznik 3

7. Jak nazywa się jedyny żyjący w Polsce jadowity wąż?
8. Podaj przykład trującej rośliny doniczkowej.
9. Opisz, co należy zrobić w przypadku głębokiej rany ciętej.
10. Wyjaśnij, co oznacza termin *palenie bierne*.
11. Wyjaśnij, na czym polega asertywne zachowanie.
12. Wymień cztery rzeczy, od których można się uzależnić.